

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

12 лютого 2026 року

м. Київ

РІШЕННЯ

№ 7

Рішенням Ради суддів України від 18 травня 2018 року № 21 затверджено Положення про помічника судді.

Абзацом п'ятим пункту 11 Положення про помічника судді визначено, що максимальна кількість помічників суддів у суді не може перевищувати кількість посад суддів, визначених Вищою радою правосуддя, з урахуванням консультативного висновку Державної судової адміністрації України, судового навантаження та в межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів (до ухвалення відповідного рішення Вищої ради правосуддя кількість суддів у суді визначається наказами Державної судової адміністрації України).

Відповідно до частини першої статті 157 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" кожний суддя має помічника (помічників), статус і умови діяльності якого (яких) визначаються цим Законом та Положенням про помічника судді, затвердженим Радою суддів України.

Разом з тим, аналіз показників судового навантаження свідчить про наявність виняткових випадків, за яких фактичне навантаження на суддів у окремих судах істотно перевищує середні показники по Україні.

Особливо складна ситуація склалася у Київському окружному адміністративному суді у зв'язку з набранням чинності Законом України від 13 грудня 2022 року № 2825-IX "Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду", що призвело до зростання надходження справ на 358 відсотки порівняно з 2022 роком.

На підставі наведеного, збори суддів Київського окружного адміністративного суду порушили питання про внесення змін до Положення про помічника судді, якими передбачено, що при наявності надмірного навантаження (якщо за даними звітності за попередній квартал кількість днів, необхідних для розгляду справ і матеріалів, що надійшли до суду, перевищує більш ніж на 100% середню кількість днів по Україні в межах інстанції та юрисдикції суду) кількість помічників може бути збільшена у порівнянні з максимальною шляхом збільшення кількості посад додаткових помічників суддів, що відповідатимуть фактичній необхідності, визначеній зборами суддів відповідного суду, але не більше двох помічників на суддю (не враховуючи

помічників суддів, які обіймають адміністративні посади та є помічниками суддів членів Ради суддів України).

Рішенням Ради суддів України від 01 серпня 2024 року № 26 Київський окружний адміністративний суд було визначено пілотним судом для проведення експерименту зі збільшення кількості помічників суддів понад максимальну чисельність, визначену Положенням про помічника судді.

В порядку експерименту було дозволено збільшення кількості помічників суддів шляхом введення додаткових посад, що відповідали фактичній необхідності, визначеній зборами суддів відповідного суду, але не більше двох помічників суддів на одного суддю.

Питання погодження кількості додаткових помічників судів розглянуто на засіданні Ради суддів України після проведення консультацій з Державною судовою адміністрацією України на предмет фінансового забезпечення, в тому числі шляхом перерозподілу бюджетних видатків між судами, Державною судовою адміністрацією України, територіальними управліннями ДСА України, іншими розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня.

Зобов'язано Київський окружний адміністративний суд надавати Раді суддів України щоквартальні звіти про результати проведення експерименту, включаючи дані про середню кількість днів, необхідних для розгляду справ, кількість невирішених справ, та задоволеність учасників судових процесів та забезпечити збір зворотного зв'язку від суддів, помічників суддів та інших зацікавлених сторін щодо впровадження змін та їх впливу на роботу суду.

Термін реалізації пілотного експерименту визначено до 31 грудня 2026 року.

На виконання зазначеного рішення Ради суддів України, Київським окружним адміністративним судом подано звіт щодо результатів проведення експерименту у 2025 році відповідно до якого зазначено, що у зв'язку із збільшенням кількості посад додаткових помічників суддів у Київському окружному адміністративному суді:

ефективність розгляду справ індивідуально суддями зросла на 136% порівняно з 2023 роком, а саме з 97 до 229 справ в середньому за місяць;

загальна ефективна "пропускна" спроможність справ, що надходять на розгляд зросла з 43% до 83%, кількість розглянутих справ збільшилася з 27 376 до 59 573;

відбулось ефективне зменшення накопичення залишків, які станом на кінець 2023 року зросли на 414% у порівнянні з кінцем 2022 року, а станом на кінець 2025 року кількість нерозглянутих справ у порівнянні з надходженням становить 18%.

Крім того, Київським окружним адміністративним судом проводилось опитування, щодо ефективності проведеного експерименту, відповідно до якого отримано позитивні відгуки щодо запроваджених змін, а саме значно зросла ефективність у попередній підготовці судових справ до розгляду, в оформленні судових справ, а також за дорученням судді проектів судових рішень, запитів, листів, інших матеріалів, пов'язаних із розглядом конкретної справи.

Київським окружним судом зазначено, що наразі спостерігається і подальше зростання ефективності роботи секторів суддів (помічники судді та

секретар судового засідання), що безумовно сприяє розгляду справ у кращі строки.

Розглянувши наведену у звіті інформацію Рада суддів України підсумувала проміжні результати експерименту, які виразились у наступному:

- оцінка внутрішніх процедур для координації роботи з додатковими помічниками – відмінно;

- оцінка фізичного простору для розміщення додаткових помічників – добре;

- оцінка технічного обладнання для розміщення додаткових помічників – добре;

- оцінка ефективності змін запроваджених введенням пілотного експерименту – відмінно;

- оцінка змін у кількості справ, що очікують розгляду – відмінно;

- загалом оцінка результатів проведеного експерименту – відмінно.

Водночас, попри високу оцінку досягнутих результатів експерименту Київський окружний адміністративний суд і надалі перебуває під надмірним навантаженням. Так, у Київському окружному адміністративному суді в 2025 році знаходилось на розгляді 137 258 справ, із них 71 577 надійшло у звітному періоді, розглянуто 59 573, не розглянутими залишилось 77 684 справ.

Обговорюючи результати проведеного експерименту слід звернути увагу на ефективність саме працівників патронатних служб, зокрема помічників суддів, на яких покладено одну з найважливіших функцій в організаційному забезпеченні процесуальної діяльності суддів.

Критичність ситуації з розглядом вже переданих та розподілених судових справ Київському окружному адміністративному суду вирішено, однак для повної нормалізації роботи потрібно достатньо часу та визначеність щодо питання строку наявності додаткових штатних посад для помічників суддів, оскільки навіть наявна можливість на даний час, в період війни, не дозволяє швидко знайти та працевлаштувати штатну одиницю, тим більше на доволі короткий строк.

Наразі у судовій системі спостерігається критична ситуація з підбором кадрів, що виразилось у прийнятті рішення Радою суддів України № 38 від 22.08.2025, яким дозволено призначати на посаду помічника судді у місцевих загальних та апеляційних судах спеціалістів, які мають освітній рівень "бакалавра", і хоча обговорюване питання стосується адміністративного суду, все ж в Київському окружному адміністративному суді є судді, які не змогли знайти кваліфікованого працівника на штатну посаду додаткового помічника судді на певний строк.

Пропонується затвердити результати проведення експерименту як успішні, а експеримент визнати таким, що вдався. У зв'язку з цим та з метою приведення змісту Положення про помічника судді до вимог Закону про судоустрій і статус суддів також пропонується внести зміни до Положення про помічника судді, якими передбачити, що при наявності надмірного навантаження (якщо за даними звітності за попередній квартал кількість днів, необхідних для розгляду справ і матеріалів, що надійшли до суду, перевищує більше ніж на 100% середню кількість днів по Україні в межах інстанції та юрисдикції суду) кількість помічників може бути збільшена у порівнянні з

максимальною шляхом збільшення кількості посад додаткових помічників суддів, що відповідатимуть фактичній необхідності, визначеній зборами суддів відповідного суду, але не більше двох помічників на суддю (не враховуючи помічників суддів, які обіймають адміністративні посади та є помічниками суддів членів Ради суддів України).

Оцінивши звіт Київського окружного адміністративного суду за 2025 рік Рада суддів України приходить до висновку про успішність запровадженого експерименту та необхідності вжиття дій щодо закріплення результатів відповідно до мети його проведення.

Заслухавши та обговоривши інформацію члена Ради суддів України Головенка О.Д. щодо необхідності внесення змін до Положення про помічника судді, затвердженого Рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 за № 21 (із змінами і доповненнями), відповідно до статті 133 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", Положення про Раду суддів України, затвердженого Х позачерговим з'їздом суддів України 16.10.2021 (із подальшими змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а:

1. Інформацію члена Ради суддів України Головенка О.Д. про результати проведення експерименту взяти до відома.
2. Визнати експеримент, запроваджений рішенням Ради суддів України від 01 серпня 2024 року № 26 успішним.
3. Внести зміни до Положення про помічника судді, затвердженого рішенням Ради суддів України від 18 травня 2018 року № 21, що додаються.

**Голова
Ради суддів України**

Б. С. Моніч

*Додаток 1
до рішення Ради суддів України
від 12 лютого 2026 року № 7*

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Ради суддів України
від 12 лютого 2026 року № 7

ЗМІНИ,
що вносяться до Положення про помічника судді,
затвердженого рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 року за № 21
(із змінами і доповненнями, внесеними рішеннями Ради суддів України:

*від 26 жовтня 2018 року № 63
від 21 червня 2019 року № 29
від 22 листопада 2019 року № 90
від 03 вересня 2021 року № 38
від 06 жовтня 2022 року № 32
від 04 травня 2023 року № 21
від 22 серпня 2025 року № 38)*

*{Додатково див. рішення Ради суддів України від
13.09.2021 №41,
рішення Ради суддів України від 10.06.2022 № 17}*

Пункт 11 Положення про помічника судді доповнити абзацами 9 - 11 такого змісту:

"У виняткових випадках, з метою унормування навантаження на суддю, максимальна кількість помічників суддів у суді може бути збільшена шляхом додавання кількості посад, що відповідатимуть фактичній необхідності, визначеній зборами суддів відповідного суду, з урахуванням судового навантаження на конкретного суддю, але не більше двох помічників суддів на суддю.

Рішення зборів суддів відповідного суду повинне бути погоджене Радою суддів України на предмет обґрунтованості та необхідності збільшення. Таке рішення приймається Радою суддів України після консультацій з Державною судовою адміністрацією України.

Рішення зборів суддів відповідного суду, погоджене Радою суддів України направляється до Державної судової адміністрації України для подальшої реалізації."

Додаток 2
до рішення Ради суддів України
12 лютого 2026 року № 7

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Ради суддів України
12 лютого 2026 року № 7

Порівняльна таблиця змін до Положення про помічника судді, затвердженого рішенням Ради суддів України від 18.05.2018 № 21,

(зі змінами внесеними згідно з Рішеннями Ради суддів

від 26.10.2018 № 63;

від 21.06.2019 № 29;

від 22.11.2019 № 90;

від 03.09.2021 № 38;

від 06.10.2022 № 32;

від 04.05.2023 № 21

від 22.08.2025 № 38)

{Додатково див. рішення Ради суддів України від 13.09.2021 № 41,
рішення Ради суддів України від 10.06.2022 № 17}

Діюча редакція	Зміни
11. У разі тривалої (понад два місяці) відсутності судді (соціальна відпустка, відрадження, відсторонення від посади тощо), а також з моменту закінчення (припинення) повноважень судді з відправлення правосуддя з визначених законом підстав або звільнення судді з займаної посади, припинення повноважень члена Ради суддів України у встановленому законом порядку, помічника (помічників) судді за його (їх) згодою за наказом керівника апарату суду може бути переведено на іншу посаду працівника апарату суду, яка не належить до посад державної служби. Крім того, у зазначених випадках на такого (таких) помічника (помічників) судді може на певний строк у встановленому законом порядку покладатися виконання повноважень додаткового помічника	

іншого судді (суддів), у якого (яких) найбільше судове навантаження, про що на підставі подання відповідного судді та особистої заяви помічника судді видається наказ керівника апарату суду.

У разі відрядження як тимчасового переведення судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації відповідно до статті 55 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" помічник такого судді може бути призначений на посаду до суду, до якого відряджається суддя (за його особистою заявою на час відрядження судді). Рішення про призначення помічника судді приймається за поданням відрядженого судді керівником апарату суду, до якого відряджається суддя.

У разі відсутності згоди помічника (помічників) судді на призначення до суду, до якого відряджається суддя, чи переведення помічника (помічників) на іншу посаду працівника апарату суду або виконання повноважень додаткового помічника іншого судді, або за умови неможливості переведення за його згодою на посаду помічника судді або іншу посаду в апараті суду він (вони) підлягає (підлягають) звільненню з посади на підставі пункту 2 статті 36 Кодексу законів про працю України.

Максимальна кількість помічників суддів у суді не може перевищувати кількість посад суддів, визначених Вищою радою правосуддя з урахуванням консультативного висновку Державної судової адміністрації України, судового навантаження та в межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання судів та оплату праці суддів (до ухвалення відповідного рішення Вищої ради правосуддя кількість суддів у суді визначається наказами Державної судової адміністрації України).

До цієї кількості додається кількість посад, що відповідає кількості адміністративних посад, **кількості посад секретарів палат**, та кількості посад суддів, які є членами Ради суддів України.

{*Абзац 6 Пункту 11 в редакції Рішення Ради суддів № 38 від 22.08.2025*}

У випадку ухвалення рішення про відрядження судді до суду понад встановлену кількість посад суддів до максимальної кількості помічників суддів додається кількість посад, яка відповідає кількості посад відряджених суддів понад встановлену кількість.

Максимальна кількість посад помічників суддів у Верховному Суді визначається Пленумом Верховного Суду, а у вищих спеціалізованих судах - зборами суддів відповідного суду з урахуванням судового навантаження та в межах видатків, визначених у Державному бюджеті України на утримання цих суддів. <i>{Пункт 11 в редакції Рішення Ради суддів № 32 від 06.10.2022}</i>	Абзаци відсутні У виняткових випадках, з метою унормування навантаження на суддю, максимальна кількість помічників суддів у суді може бути збільшена шляхом додавання кількості посад, що відповідатимуть фактичній необхідності, визначеній зборами суддів відповідного суду, з урахуванням судового навантаження на конкретного суддю, але не більше двох помічників суддів на суддю. Рішення зборів суддів відповідного суду повинне бути погоджене Радою суддів України на предмет обґрунтованості та необхідності збільшення. Таке рішення приймається Радою суддів України після проведення консультацій з Державною судовою адміністрацією України. Рішення зборів суддів відповідного суду, погоджене Радою суддів України направляється до Державної судової адміністрації України для подальшої реалізації.